

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a Mgr. Jana Čížka ve věci

žalobce: a) Ing. J. N.
b) M. Š.

oba zastoupeni advokátem, JUDr. Vladimírem Muzikářem
sídlem Havlíčkova 13, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **policejní prezident**
sídlem Strojnická 27, 170 89 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 2. 2023, č. j. PPR-40026-6/ČJ-2022-990131

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Účastníci řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobci podali žádost o doplacení služebního příjmu za přiměřenou dobu na jídlo a odpočinek. Žalobce pan N. požaduje doplatek za období od března roku 2019 do května roku 2021 a žalobce pan Š. za období od května roku 2019 do srpna roku 2021, aniž by

2/2023

specifikovali výši doplatku. Jejich žádosti byly opřeny o to, že z důvodu nedostatečného personálního stavu ve spojení s přílišným nápadem vyřizovaných věcí neměli možnost čerpat plnohodnotné přestávky na jídlo a odpočinek. Krajské ředitelství jejich žádosti zamítlo rozhodnutím ze dne 29. 8. 2022 č. j. KRPB-96301-40/ČJ-2020-0600KR (dále též „rozhodnutí o žádosti“).

2. Odvolání žalobce proti citovanému rozhodnutí o žádosti zamítl žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví (dále též „odvolací rozhodnutí“ nebo „napadené rozhodnutí“). Proti němu brojí žalobce u Krajského soudu v Brně žalobou podanou dne 3. 4. 2023.

II. Argumentace žalobců

3. Žalobci navrhuji napadené rozhodnutí zrušit. Nesouhlasí se závěrem žalovaného, že měli fakticky možnost bez omezení čerpat přestávky. Ve skutečnosti totiž kvůli nedostatečnému personálnímu stavu, příliš vysokému nápadu vyřizovaných věcí a nastavenému systému zastupování nebylo plnohodnotné čerpání přestávky možné. Tuto svou argumentaci žalobci rozvíjejí v jednotlivých žalobních bodech.
4. Pod první žalobní bod lze shrnout otázky skutkového stavu a jeho zjišťování. Žalobci popisují, že pracoviště linky 158 vyžadovalo celkem 6 pracovních míst, která byla zpravidla obsazena jen třemi příslušníky. V průběhu nouzového stavu způsobeného pandemií covidu-19 se sice počet zvedl na čtyři nebo pět, ale nová pracovní síla nebyla tvořena zaškolenými a zkušenými operátory tísňové linky. Příslušníci museli být pod dohledem, často potřebovali poradit a dělali chyby. Do chodu pracoviště zasahovaly i karantény.
5. Zastoupení příslušníka, který hodlal využít přestávku, nebylo plnohodnotné. V případě Ing. N. fungovalo zastoupení tak, že jeho úkoly převzal jeho kolega na „sálovém pracovišti“ ze stejného sektoru Sever, který pak obsluhoval dvě pracoviště. Obdobně i zastoupení pana Š. spočívalo v tom, že tísňovou linku buďto převzal zbývající operátor, nebo nastal tzv. „přeliv“. Ten funguje tak, že se hovor na tísňovou linku přesměruje na volného příslušníka na sálovém pracovišti. Takové zastoupení nepovažují žalobci za dostatečné, jelikož fakticky nedojde k zastoupení dalším člověkem, ale pouze se úkoly přenesou na jiného příslušníka, kterému tak naroste agenda. Nejedná se tak o skutečné zastoupení, ale maximálně o výpomoc (zde žalobci odkázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 160/2018-42, který podle nich na věc skutkově dopadá, na rozdíl od rozsudku č. j. 7 As 187/2022-26, o který se opřel žalovaný, ačkoliv zde se soud uvedenými otázkami nezabýval).
6. Žalobci uzavírají, že s ohledem na takto nastavené podmínky nebylo fakticky možné výkon služby přerušit. Každý příslušník musí vždy při odchodu zvážit aktuální nápad vyřizovaných věcí a nemůže bez dalšího odejít v čase přestávky, aniž by si byl jistý, že aktuální situace je pod kontrolou. Proto žalobci opouštěli své pracovní místo minimálně, jen na nezbytnou dobu (toaleta, ohrátí či vyzvednutí jídla), své jídlo konzumovali většinou na pracovišti, a přitom vyřizovali své pracovní úkoly. Totéž očekávali od svých kolegů. Takto nevypadá plnohodnotná přestávka na jídlo a odpočinek.
7. Trávení přestávky na pracovišti se podle žalobců v řízení prokázalo. Žalovaný ho zpochybnil, ale přitom odmítl vyjít z evidence vstupů, neboť podle něj nebyla vypovídající. Proto žalobci uvádějí, že nedostatky v evidenci vstupů nemohou jít k jejich tíži.
8. Žalovaný podle žalobců také nedostatečně zjistil skutkový stav, když nevyhověl důkazním návrhům žalobců. Zejména nevyslechl svědka Bc. P. N., který by napomohl odstranění

2/2023

rozporů ve výpovědích ostatních svědků. Žalovaný výslech neprovedl z důvodu, že považoval zjišťování skutečností za dostatečné. Nevzal ale dostatečně v potaz fakt, že někteří svědci jsou stále ve služebním poměru (konkrétně paní B. a pan V.) a další byli k tomu navíc i přímými nadřízenými žalobců a podřízenými prvostupňového orgánu (paní H., K. a H.). Jejich výpověď může být ovlivněna trvající loajalitou k zaměstnavateli.

9. Ve druhém žalobním bodě žalobci vytýkají žalovanému, že neplnil své právní povinnosti. Čerpání času na jídlo a odpočinek stanoveného podle Pokynu na integrovaném operačním středisku v Brně nikdo nekontroloval. Přestávky se evidovaly pouze formálně – výkazy služeb v informačním systému příslušníci pouze „odklikli“ bez toho, že by je blíže zkoumali. Jsou proto irelevantní poukazy žalovaného na to, že žádný z příslušníků nikdy nenahlásil, že by neměl možnost čerpat určenou přestávku, ani nikdo z nich nikdy nerozporoval výkaz služeb. Naopak, byl to vedoucí směny, kdo měl mít přehled, zda jednotliví policisté přestávku na jídlo a odpočinek řádně čerpají, a případně jim měl její čerpání nařídit. To se nedělo. Jelikož zákon chrání prostřednictvím přestávek na jídlo a odpočinek zdraví policistů, žalovaný tímto postupem rezignoval na plnění svých povinností.
10. Žalovaný navíc sám uznal, že k čerpání přestávek docházelo i v jiných časech, než bylo stanoveno v pokynu. Přitom ale zákon o služebním poměru umožňuje posunutí přestávky jediné rozhodnutím služebního funkcionáře a na základě žádosti příslušníka, a to ještě předtím, než nárok na přestávku příslušníkovi vznikne. Zcela formální byl i postup pro případ, že příslušník nemohl přestávku čerpat vůbec. Podle Pokynu měl bezodkladně poté, co měl využít přestávku dle časového rozvržení, oznámit vedoucímu směny, že přestávku nevyužije a nevyužitá přestávka by se pak vykazovala jako práce přesčas. Žalobci vnímají problém zejména v tom, že daný postup fakticky nařizuje příslušníkovi, aby se vzdal svého odpočinku.
11. Ve třetím žalobním bodě žalobci dodávají, že v rozhodném období byla příslušníkům na jiných operačních odborech či pracovištích přestávka započítána do služby, a tedy byla i proplácena. Na pracovišti žalobců k ničemu takovému nedocházelo, a to lze považovat za porušení ústavně zakotvené zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace (žalobci zde odkazují na analogickou aplikaci rozsudku Nejvyššího soudu 21 Cdo 3955/2018). Zároveň tvrdí, že se žalovaný touto otázkou v žalovaném rozhodnutí nezabýval a neprovedl žádné dokazování, ačkoliv to žalobci v řízení navrhovali. Z toho důvodu je napadené rozhodnutí nezákonné a nepřezkoumatelné.

III. Argumentace žalovaného

12. Žalovaný navrhuje podanou žalobu zamítnout a odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Zároveň zdůraznil, že veškeré námitky považuje za nedůvodné.
13. Nejprve se vypořádává s tvrzením žalobců, že na pracovišti linky tísňového volání 158 a pultu centrální ochrany byl trvalý personální podstav, který způsobil omezení žalobců čerpat plnohodnotně přestávku. Celé integrované středisko je vybudováno a zorganizováno podle na míru vytvořené analýzy TO-BE – analýza technického řešení projektu. Z plánů služeb za jednotlivé měsíce a ze svědeckých výpovědí vyplývá, že v rozhodné době bylo pracoviště vždy obsazeno alespoň třemi nebo čtyřmi policisty. V době nouzového stavu pak čtyřmi až pěti policisty. Takové obsazení je v souladu s provedenou analýzou a je dostatečné. Tvrzení žalobců, že nově najatá síla byla neefektivní, považuje žalovaný za

2/2023

bezpředmětné a irelevantní k vyřešení sporné otázky, zda bylo možné plnohodnotně čerpat přestávku či nikoli. Na příslušníky, včetně nováčků, dohlíží vedoucí směny.

14. Žalovaný dále odmítá námitku žalobců, že jim fakticky nebylo umožněno čerpat plnohodnotné přestávky, jelikož s ní nemohli nakládat dle své úvahy. Ani tuto námitku nepovažuje žalovaný za prokázanou. Velký nápad vyřizovaných věcí a nedostatečná personální kapacita nebyla prokázána. Zároveň neexistuje žádný vnitřní předpis, který by stanovoval, jak nebo kde čerpat přestávky. Každému příslušníkovi byl přiřazen konkrétní čas, kdy měl svoji přestávku čerpat. Takto jasně vymezený čas slouží mj. k tomu, aby bylo vždy zaručeno zastoupení a dostatečná personální kapacita pro vyřizování nápadu. Fakticky však bylo příslušníkům umožněno čerpat přestávky dle své úvahy, a to i s ohledem na to, kterou směnu vykonávali (denní, noční či o víkendu). Řádné fungování pracoviště vždy kontroloval vedoucí směny, který měl bezprostřední přehled o dění a přítomnosti příslušníků. To bylo také doloženo svědeckými výpověďmi.
15. Žalobci dále tvrdí, že vnitřní předpis byl ryze formalistický. Nikdo nekontroloval, zda příslušníci čerpají přestávky ve stanovený čas. Žalovaný nespatřuje problém v tom, že čas není přesně dodržován. Nejdůležitější je dle žalovaného posouzení, jestli měli příslušníci fakticky možnost čerpat přestávku. To měli. K tomu dodává, že každý měsíc byl každému příslušníkovi zaslán výkaz služeb včetně čerpání přestávky, který každý příslušník stvrzoval podpisem. Za celé rozhodné období nepřišla ani jedna stížnost ze strany žalobců o nemožnosti čerpat řádné přestávky. Žalovaný nevnímá jako problematický ani stanovený postup, jak oznámit vedoucímu směny o nevyužití přestávce. Takový postup byl judikaturou kvitován a shledán za souladný se zákonem (zde žalovaný odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 187/2022-26 a jemu předcházející rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové č. j. 30 Ad 4/2021-58).
16. Dále se žalovaný zabýval otázkou neplnohodnotnosti zastoupení. Aktuální způsob fungování považuje za plnohodnotný. Doba nepřítomnosti, tedy 30 nebo 15 minut, není natolik dlouhá, aby bylo nutné nahradit příslušníka na přestávce zcela novým příslušníkem. V případě, že zbývající kolega nebude zvládat nápad vyřizovaných záležitostí, vždy to jistí tzv. přeliv. O samotném způsobu zastoupení není sporu. Co do funkčnosti žalovaný odkazuje na svědecké výpovědi, které jednotně (až na jednu výpověď) potvrzují funkčnost a plnohodnotnost zastupování.
17. Žalovaný dále považuje skutkový stav za zjištěný. Žalobci nevymezili, v čem konkrétně považují výpovědi za problematické či nevěrohodné. Pouhá skutečnost, že někteří svědci jsou stále ve služebním poměru, nepostačuje pro zpochybnění věrohodnosti výpovědi.
18. Konečně se žalovaný vypořádává s námitkou nerovnosti a diskriminace na pracovišti. Žalovaný nenachází žádné okolnosti svědčící o porušení těchto zásad. Vždy je nutné posuzovat věc individuálně a podle konkrétních okolností posuzovaného případu (zde odkazuje na rozsudek Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, č. j. 65 Ad 9/2017-53). Žalobci navíc neuvádí žádný konkrétní organizační článek policie, u kterého by byla zavedena zcela totožná opatření a stejné skutkové okolnosti a byl by způsob čerpání přestávek nastaven jinak. Za nezbytné považuje žalovaný doplnit fakt, že námitka porušení zásad byla uplatněna až v rámci podané žaloby proti žalovanému rozhodnutí, tudíž se jí žalovaný nemohl logicky zabývat. Nelze tedy tvrdit, že žalované rozhodnutí je v tomto směru nezákonné a nepřezkoumatelné.

2/2023

IV. Řízení před krajským soudem

19. Ve věci proběhlo dne 19. 9. 2024 na žádost žalobců ústní jednání podle § 49 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Obě strany při něm setrvaly na svých stanoviscích a žádné důkazy nad rámec správního spisu nenavrhly. Soud si vyslechl stanovisko přítomného žalobce a) a položil mu doplňující otázky.

V. Posouzení věci krajským soudem

20. Žaloba **není důvodná**.
21. Hned úvodem je nutno říci, že žalobci nijak konkrétně nepolemizují se skutkovými zjištěními ani s právními závěry žalovaného. V podstatě jen zopakovali své odvolací námitky, ačkoliv žalovaný se s nimi v napadeném rozhodnutí adresně vyrovnal. Již tím byla do značné míry předurčena neúspěšnost žaloby.

Právní úprava a judikatura

22. Podle § 60 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále též „zákon o služebním poměru“), platí, že:

„Příslušník má nárok na přestávku ve službě na jídlo a odpočinek, nejdéle po každých 5 hodinách nepřetržitého výkonu služby, jestliže služební funkcionář nerozhodne na žádost příslušníka jinak, a to při trvání směny

a) do 9 hodin v rozsahu 30 minut

b) nad 9 hodin v takovém rozsahu, aby jedna přestávka činila 30 minut a ostatní přestávky činily nejméně 15 minut.“

23. Podle § 60 odst. 2 zákona o služebním poměru „*přestávka ve službě na jídlo a odpočinek se nezapočítává do doby služby*“. Naproti tomu podle odstavce 3 téhož ustanovení „*jde-li o službu, jejíž výkon nemůže být přerušen, musí být příslušníkovi i bez přerušení výkonu služby zajištěna přiměřená doba na jídlo a odpočinek*.“
24. Nejvyšší správní soud se již mnohokrát zabýval výkladem citovaných ustanovení u různých bezpečnostních sborů, včetně Policie ČR. Obecné zásady z této judikatury vyplývající lze shrnout takto.
25. U příslušníků bezpečnostního sboru konajících nepřetržitou službu (kam lze bezpochyby zařadit i obsluhu policejních telefonních linek) je podmínkou pro řádné čerpání přestávek to, že mají zajištěno řádné zastoupení. Jestliže příslušník konající nepřetržitou službu nemá jasně určený zástup a musí proto počítat i během údajné přestávky s plněním běžných služebních úkolů, pak se v jeho případě o skutečné přerušování služby nejedná. Režim § 60 odst. 2 zákona o služebním poměru tu nelze uplatnit. Takové trávení doby určené k odpočinku by totiž daného příslušníka mohlo stavět do stavu trvalé ostražitosti, jenž není s přestávkou ve službě slučitelný (srov. bod 31 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 8. 2022, č. j. 9 As 89/2021-65, který věcně navazuje na žalovaným opakovaně citovaný rozsudek č. j. 9 As 40/2020-78; oba se týkají příslušníků Vězeňské služby ČR).
26. Smysl a význam institutu přestávky ve službě na jídlo a odpočinek je zákonem garantovaná (nároková) doba, v rámci které policista nevykonává službu a tento časový úsek je určen výhradně k jeho odpočinku, a to způsobem, který daný policista zvolí. Důležité tedy je, že během přestávek musí být na integrovaném operačním středisku nějakým způsobem

2/2023

zajištěna zastupitelnost policistů obsluhujících telefonní linky. Nelze-li zastupitelnost organizačně zajistit, musí se policistovi proplácet celá doba služby v režimu § 60 odst. 3 zákona o služebním poměru. A pokud zastupitelnost plnohodnotně zajištěna není, tak už je zcela nepodstatné, zda k přerušení přestávky kvůli plnění běžných služebních úkolů ve skutečnosti docházelo a zda se tak dělo často, nebo naopak zřídka (srov. argumentaci žalovaného v bodech 7-8 a odpověď Nejvyššího správního soudu na ni v bodech 23-24 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 7. 2019, č. j. 8 As 257/2018-44, který se týkal příslušníka dopravního inspektorátu Policie ČR).

27. Organizační, technická a personální opatření, jimiž má být zajištěno, že příslušníci bezpečnostního sboru budou moci trávit přestávku způsobem, který bude odpovídat výše vymezeným požadavkům, musí přitom být zavedena nejen formálně, ale i fakticky. Systém zastupování tedy musí být předem popsán, a to srozumitelně, jasně a konkrétně a musí být předvídatelný. Nelze jej v žádném případě nahradit tím, že se konkrétní případy přerušení naplánované přestávky vždy jen *ad hoc* proplatí jako služba přesčas (srov. body 24, 25 a 28 výše citovaného rozsudku č. j. 8 As 257/2018-44). Na druhou stranu, samotné nastavení jasných a předvídatelných pravidel nestačí. Jestliže kvůli pracovnímu prostředí nebo vytíženosti příslušníků vyplývající z personálního podstavu systém zastupování fakticky nefunguje a prokáže se, že v praxi nemohli příslušníci naplánované přestávky čerpat, pak jde o službu nejen nepřetržitou, ale i nepřerušitelnou (srov. bod 22 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2020, č. j. 8 As 160/2018-42, na který se odvolávali žalobci a který se věcně týkal policistů sloužících na integrovaném operačním středisku v Jihlavě).
28. Z tohoto pohledu je zbytečný spor žalobců a žalovaného, zda na věc dopadá spíše výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 160/2018-42 nebo naopak rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2022, č. j. 7 As 187/2022-26. Oba rozsudky se po stránce právního posouzení nijak neliší, neboť jsou oba založeny na stejných východiscích, jež krajský soud shrnul výše. Oba jsou také skutkově přílehlavé v tom směru, že se oba zabývají přímo situací příslušníků policie ČR sloužících na integrovaném operačním středisku. Důvod, proč dospívají tyto rozsudky k opačným výsledkům, spočívá jen v odlišné skutkové situaci. Na integrovaném operačním středisku v Jihlavě v letech 2007–2009 nebylo možné s ohledem na personální podstav na dobu přestávky na jídlo a odpočinek předat pracoviště zastupujícímu pracovníkovi. Technicky sice bylo umožněno přepnout hovor na jiného příslušníka nebo na velitele směny, ale kvůli vysokému nápadu nebylo v praxi v možnostech zastupujícího příslušníka tyto hovory vyřizovat. Proto operační důstojníci nemohli opouštět areál operačního střediska, obědvali v kuchyňce se sluchátky, byli neustále připraveni v případě potřeby okamžitě reagovat a v případě vysokého nápadu obědvali u pultu operačního střediska. Nebylo dokonce ani formálně stanoveno, kdy mohou příslušníci přestávku využít (srov. body 2 a 23 rozsudku č. j. 8 As 160/2018-42). Naproti tomu na integrovaném operačním středisku v Hradci Králové v letech 2013–2020 už byla situace zcela jiná. Systém zastupování zde byl funkční a byla přijata organizační, technická a personální opatření k zajištění čerpání přestávek (srov. podrobněji body 8–12 rozsudku č. j. 7 As 187/2022-26). Rozhodující pro posouzení věci tak bude konkrétní skutková situace v nynějším případě.

Hodnocení krajského soudu

29. Prvostupňový orgán i žalovaný zjišťovali skutkový stav velmi důkladně, opřeli se o celou řadu písemných důkazů a vyslechli celkem 6 svědků z řad současných i bývalých příslušníků

2/2023

policie. Žalobci, jak už bylo výše řečeno, žádné konkrétní výhrady proti provedeným důkazům nevznášejí, pouze tvrdí, že žalovaný měl provést ještě důkazy další. Ani krajský soud ale neshledal, že by bylo potřeba dokazování nějak doplňovat, neboť žádné důvodné pochybnosti o zjištěném skutkovém stavu mu nevystaly.

30. Z dokazování vyplynulo, že obsluha linky tísňového volání 158 a pultu centrální ochrany, kde pracoval pan Š., je skutečně vybavena šesti pracovišti, jak tvrdí žalobci. Ale cílový stav nemá být takový, že budou obsazena všechna tato pracoviště. Tento počet byl koncipován pro zvládnutí extrémní situace. Za běžného stavu zcela postačuje, když jsou obsazena 2 pracoviště. To vyplývá z konceptu TO-BE, Analýza technického řešení projektu z července 2009, podle kterého byla integrovaná operační střediska budována. Zde se vycházelo z toho, že stávající obvyklá zatíženost představuje 589 přijatých oznámení za den, extrémní (v minulosti např. vichřice Emma) by pak mohla činit 1722 oznámení za den, tedy zhruba trojnásobek. Skutečný počet oznámení v období, o které žalobcům jde, přitom činil maximálně 433 oznámení za den (str. 21 napadeného rozhodnutí, dále též str. 406-420 správního spisu).
31. Přesto bylo obsazení linky 158 a pultu centrální ochrany pouze dvěma příslušníky spíše výjimečné, přičemž nikdy k němu nedošlo v době, kdy měl směnu pan Š. Zpravidla se jednalo o 3-4 příslušníky ve službě, během pandemie covidu-19 pak o 4-5 příslušníků. Obdobná situace byla i na sálovém pracovišti pro řízení sil a prostředků, kde sloužil na sektoru SEVER Ing. N. Zde bylo k dispozici 10 pracovišť rozdělených do několika sektorů. Na každém sektoru vykonávali službu minimálně 2 policisté, celkem jich pak bylo v každé směně 10-11 a mohli se vzájemně zastoupit. Tyto počty vyplývají z výpovědí svědků – velitelů, a navíc je ověřil namátkovým způsobem z plánů služeb jak prvostupňový orgán, tak i znovu výběrem jiných období sám žalovaný. Stejně tak bylo ověřeno z výpisu personálního stavu, že integrované operační středisko v Brně – v rozporu s tím, co uváděli žalobci a svědek, pan B. – netrpělo žádným mimořádným nedostatkem policistů. Plánováno mělo po celé rozhodné období okolo 100 služebních míst, neobsazeno jich z toho bylo většinou jen jedno, maximálně pak 4. Pracovní neschopnosti a karantény policistů v době pandemie pomáhaly vykrýt posily, přičemž za kvalitu jejich práce odpovídal vedoucí směny, nikoliv jejich kolegové (str. 11-13 napadeného rozhodnutí).
32. Personální obsazení obou pracovišť žalobců (tj. linky 158 spolu s pultem centrální ochrany a sálového pracoviště řízení sil a prostředků) v rozhodném období se tedy jeví být naprosto dostatečné. Žalovaný to ještě verifikuje řadou dalších výpočtů, jimiž dokládá reálnou zátěž příslušníků integrovaného operačního střediska. Na lince 158 vycházelo podle statistiky řešených akcí na jednoho sloužícího policistu průměrně 6 hovorů za hodinu, přičemž ani v době pandemie covid-19 tento počet nestoupł, ba naopak poklesł. Čtvrtina z přijatých hovorů přitom vůbec není tísňovým voláním. Zbývající tři čtvrtiny sice mohou obsahovat i události vyžadující neprodlenou reakci (nasazení sil a prostředků), jejichž vyřešení může trvat až 30 minut, ale k tomu podle svědků docházelo zcela výjimečně, max. 2x za rok. Vyřízení běžného hovoru na lince 158 zabralo asi 2,5 minuty, náročnější hovory 5-8 minut. Na sálovém pracovišti se pak v průměru řešilo 100-150 událostí denně, což při počtu min. deseti sloužících policistů vychází na 10-15 událostí na jednoho příslušníka za směnu (str. 13-16 napadeného rozhodnutí).
33. Všechny tyto údaje ve svém celku neschvídčí o nějakém mimořádném pracovním zatížení sloužících policistů. Krajský soud nevylučuje, že osobní zkušenost žalobců mohla být jiná

2/2023

(například proto, že jejich práce nespočívala jen v nabírání hovorů, ale podstatnou část směny museli věnovat i záznamu zjištěných informací do počítače a komunikaci s dalšími policejními složkami). Potíž je v tom, že žalobci ustrnuli v žalobě právě jen na líčení svých osobních zkušeností, aniž by rozebrali údaje zjištěné žalovaným z celé řady zdrojů a zpochybnili nějak relevantně jejich objektivitu či vypovídací hodnotu (s výjimkou výpovědí svědků, k čemuž se krajský soud dostane dále).

34. Jak bylo za tohoto personálního stavu nastaveno plánování přestávek a zastupování během nich? Služba byla rozdělena na denní a noční směnu, každá trvala 12 hodin a 15 minut. V jejím rámci byly naplánovány vždy dvě přestávky, jedna třicetiminutová a druhá patnáctiminutová. Čas na přestávku byl každému sloužícímu příslušníkovi určen předem, a to v příloze *Pokynu vedoucího operačního odboru Krajského ředitelství Policie Brno č. 1/2018, kterým se stanoví rozvržení doby služby a pracovní doby na operačním odboru a integrovaném operačním středisku*. Přestávky byly naplánovány v různých časech tak, aby se policisté mohli vystřídat (str. 7–8 napadeného rozhodnutí).
35. Pokud jde o zastoupení, v první řadě byl k zastoupení určen příslušník na stejném pracovišti. Jestliže právě vyřizoval hovor, systém hovor přepojil na policistu sloužícího jinde – z linky 158 na sálové pracoviště, v rámci sálového pracoviště pak na jiný sektor. Systém byl přitom nastaven tak, že vybíral vždy toho policistu, který byl v danou chvíli nejdéle volný, tedy nepřijímal v poslední době žádný hovor. Byla zde tedy i určitá „spravedlnost“ v zatížení náhradníků. Pokud by ani tímto způsobem nebylo možné zastoupení zajistit, došlo k tzv. „přelivu“ hovoru na jiné krajské integrované operační středisko, které jej vyřídilo. K tomu však docházelo spíše zřídka. Zároveň bylo zajištěno, aby zastupující příslušník k disponoval veškerými potřebnými informacemi k převzetí a vyřízení již otevřené události. Všichni operátoři totiž vkládali získané informace do jednotného informačního systému JITKA a všichni z něj také mohli čerpat. Příslušníci nebyli také nijak omezeni v tom, kde mohou přestávku trávit. Mohli tedy i opustit pracoviště, přičemž nebyli vybaveni služebními telefony, kterými by je bylo možno přivolat zpět (str. 10–11 napadeného rozhodnutí).
36. Přehledy služeb nasvědčují tomu, že popsáný systém zastupování byl funkční. Policisté integrovaného operačního střediska, včetně samotných žalobců, podepisovali na konci každého měsíce elektronicky výkazy, v nichž potvrzovali časy skutečného čerpání přestávek. Ze svědeckých výpovědí a z přehledu o odebrání jídla v závodní jídelně vyplynulo, že sami žalobci přestávky běžně čerpali. Žalovaný přitom vysvětlil, proč by záznamy v evidenci příchodů a odchodů nebyly pro posouzení této otázky vypovídající (hromadné průchody na jednu kartu apod.). Je pravda, že podle svědeckých výpovědí někdy docházelo k tomu, že příslušníci čerpali přestávku v jiný čas, než který byl naplánovaný a který následně potvrzovali ve výkazech. Buď k tomu docházelo na jejich žádost, například proto, aby mohli čerpat přestávku v době, kde byla otevřená závodní jídelna. Druhý typ posunu přestávky nastával, pokud v době, kdy měla určitému příslušníkovi podle plánu přestávka začít, právě vyřizoval oznámení na tísňové lince nebo řešil na sálovém pracovišti určitou událost, jež nesla odkladu. Pak na přestávku nastoupil až ve chvíli, kdy tuto práci dokončil. Z dokazování nevyplynul žádný konkrétní případ, kdy by příslušník nemohl přestávku vyčerpat vůbec. Pokud by k tomu ale přece jen výjimečně došlo, byl ve výše citovaném pokynu vedoucího operačního odboru stanoven postup pro takový případ. Příslušník to měl sdělit vedoucímu směny, který to zaznamenal do elektronické evidence.

2/2023

Následně by byla přestávka strávená prací vykázána v elektronickém systému jako služba přesčas a byla by příslušníkovi proplacena (str. 16–19, 22–23 napadeného rozhodnutí).

37. Na tom, že systém zastupování během přestávek byl funkční, se shoduje i naprostá většina svědků. Jediný, kdo vypovídal jinak, byl bývalý policista, pan B., který v rozhodné době zpravidla obsluhoval pult centrální ochrany. Jeho výpověď však stojí osamoceně nejen proti výpovědím ostatních svědků, ale i proti celé řadě písemných důkazů, z nichž žalovaný vycházel. Mezi tyto důkazy, jak už bylo řečeno, patří i výkazy o čerpání přestávek podepisované každý měsíc samotnými žalobci. Pan B. přitom není jediným svědkem, který už u policie nepracuje. Totéž platí i pro pana H., který v rozhodné době sloužil jako vedoucí směny na pracovišti linky 158 a pultu centrální ochrany. Za těchto okolností neshledal žalovaný důvod, proč by měl vyslýchat dalšího svědka navrženého žalobci, pana N., který v rozhodné době sloužil na sálovém pracovišti, kde řídil nasazení sil a prostředků stejně jako žalobce, Ing. N., ovšem v jiném sektoru než on (str. 8–10, 24 napadeného rozhodnutí).
38. Ani soud žádné důvody pro další doplňování dokazování neshledal. Skutkový stav považuje za zjištěný bez důvodných pochybností a svědky nemá za podjaté jen proto, že stále pracují u policie (což navíc neplatí pro pana H.). Svědci vypovídali sice v podobném duchu, ale ne natolik shodně, aby to svědčilo o tom, že jim „správné“ odpovědi někdo z nadřízených předeplsal.
39. Důležité se soudu jeví to, že ani jeden ze žalobců si nikdy nestěžoval nadřízenému na to, že by nemohl čerpat naplánované přestávky. Naopak, bez jakýchkoliv výhrad oba potvrzovali výkazy čerpání přestávek. Pokud tak opravdu činili navzdory tomu, že výkazy byly v rozporu s realitou, pak jednoduše pomáhali služebnímu orgánu budovat iluzi toho, že systém zastupování funguje bez jakýchkoliv problémů. Jestliže neprojevili dost odvahy a nepoukázali na nešvary na svém pracovišti v době, kdy zde sloužili, těžko mohou očekávat, že budou nyní úspěšní se žalobou, jejíž posouzení do značné míry závisí právě na zjištění a vyhodnocení tehdejšího skutkového stavu. Nelze tak než uzavřít spolu se žalovaným, že pokud žalobci nečerpali přestávky na jídlo a odpočinek, bylo to zřejmě na základě jejich subjektivního přesvědčení, že jejich úkoly nezastane jiný kolega.
40. Nedostatek své vlastní aktivity se nyní žalobci snaží dohnat tím, že poukazují na údajné neplnění povinností ze strany služebnímu orgánu. Jedná se ale o povinnosti, které zákon ani judikatura vůbec neznají. Povinností vedení krajského ředitelství policie bylo vytvořit na integrovaném operačním středisku takové podmínky, aby příslušníci měli reálnou možnost přestávku čerpat. Nic více. Je naprosto lichá představa, že snad měl vedoucí směny obcházet jednotlivé policisty, kontrolovat, zda skutečně odpočívají, a v případě, že by se tak nedělo, jim strhávat sluchátka z uší a nařizovat jim, aby opustili pracoviště. Pro naplnění povinností služebnímu orgánu bylo naprosto dostačující, že zajistil zástup a že po příslušnících nevyžadoval, aby v době přestávky vykonávali práci nebo byli dosažitelní a připravení svůj odpočinek kdykoliv přerušit kvůli plnění služebnímu úkolu (str. 22–23, 25 napadeného rozhodnutí).
41. Nic nezákonného nespatřuje krajský soud ani v samotném faktu, že v některých situacích čerpali příslušníci sloužící na integrovaném operačním středisku přestávku v jiném čase, než který měli naplánován. Zcela bez závad je to v případě, kdy o to sami požádali a vedoucí směny jim to povolil. Ale ani situace, kdy příslušník nemohl nastoupit na přestávku proto, že právě vyřizoval neodkladnou záležitost na telefonní lince, není podle krajského soudu sama o sobě v rozporu se zákonem. Takové situace mohou při tomto typu služby nastávat,

2/2023

a pokud nevedou k ničemu jinému než k odložení přestávky o několik minut, nevyžadují žádnou speciální proceduru či výslovnou žádost ze strany příslušníka (ta by beztak musela přijít *ex post*). Problém by nastal pouze v případě, že by tento odklad nástupu na přestávku vedl k překročení maximálně přípustné doby nepřetržitého výkonu služby, jež činí podle zákona 5 hodin. Pak by skutečně bylo potřeba, aby buďto příslušník sám požádal o posunutí přestávky za tuto hranici, nebo by bylo nutné vykázat v souladu s výše citovaným interním pokynem tuto přestávku jako nevyčerpanou a příslušníkovi ji proplatit. Jinak řečeno, naplánovanou přestávku ve službě na jídlo a odpočinek může služební funkcionář v případě potřeby posunout oproti plánovanému času. Žádost dotčeného příslušníka bezpečnostního sboru je podmínkou pro takové opatření pouze tehdy, pokud by odložením začátku přestávky měla být překročena maximální zákonem připuštěná doba nepřetržitého výkonu služby v délce 5 hodin (shodně např. bod 45 výše citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 9 As 89/2021-65, či body 43 a 70 rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 5. 2022, čj. 30 Ad 4/2021-58, potvrzeného výše citovaným rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 187/2022-26, viz zejména jeho bod 53, stejně tak i komentář k § 60 v publikaci CHROBÁK, Jiří, a kol. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: Praktický komentář*. 2019, Wolters Kluwer). Žalobci však netvrdí, že by k něčemu takovému v jejich případě docházelo, natož aby o tom nabízeli jakékoliv důkazy. I tato právní výtka se tak jeví jako nedůvodná, resp. zůstala zcela obecná a bez jakékoliv vazby na zjištěný skutkový stav.

42. Konečně krátkou zmínku si zaslouží poslední žalobní bod, v němž si žalobci stěžovali na to, že žalovaný nevypořádal jejich námitku diskriminace a nerovného zacházení. Potíž je v tom, že žádnou takovouto námitku žalobci ve svém odvolání neuplatnili. Soud to jednak ověřil sám, jednak dal advokátovi žalobců na jednání možnost, aby příslušnou část odvolání označil, což neučinil. Napadené rozhodnutí tak rozhodně nelze z tohoto důvodu označit za nepřezkoumatelné, neboť úkolem odvolacího orgánu je odpovědět na odvolací námitky. Je pravda, že na odlišnou praxi uplatňovanou údajně na jiných integrovaných operačních střediscích policie poukazovali žalobci v řízení na prvním stupni. Šlo však o tvrzení značně obecné, na něž zcela postačí reagovat tak, jak to učinil žalovaný v bodě 13 svého vyjádření k žalobě. Záleží vždy na konkrétních podmínkách konkrétního pracoviště a na přijatých technických, organizačních a personálních opatřeních, zda bude služba policisty hodnocena jako přerušitelná, či nepřerušitelná. Bez znalosti těchto konkrétních podmínek nelze na nerovné zacházení usuzovat jen z toho, že příslušníci na dvou různých pracovištích policie vykonávají stejný typ práce, a přesto mají přestávky hodnoceny odlišně. Žalobci by tak i v tomto případě museli vznést mnohem konkrétnější tvrzení a nabídnout k nim důkazy.

VI. Náklady řízení

43. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu těch nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který úspěch ve věci neměl. Žalobce před soudem neuspěl (soud žalobu zamítl jako nedůvodnou), proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu by jinak – jakožto úspěšnému účastníkovi řízení – právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, s ohledem na judikaturu Nejvyššího správního soudu mu je však nelze přiznat, neboť nepřesahují rámec jeho běžné úřední činnosti (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 - 47, č. 3228/2015 Sb. NSS).

2/2023

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 19. 9. 2024

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu